

Provinciale Staten

Cluster RMT
Ons kenmerk DOC-00471725
Uw kenmerk -
Bijlage(n) 3

Behandeld T.A. Okkes
Telefoon +31 6 46 97 46 29
Maastricht 25 april 2023
Verzonden 25 april 2023

Onderwerp

Evaluatie Meerjarenprogramma bodem en ondergrond 2016-2022 en Actieprogramma bodem en ondergrond 2023

Geachte Staten,

Bijgaand ontvangt u een informierend stuk inzake Evaluatie Meerjarenprogramma bodem en ondergrond 2016-2022 en Actieprogramma bodem en ondergrond 2023.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Informerend stuk

1. Onderwerp

Evaluatie Meerjarenprogramma bodem en ondergrond 2016-2022
Actieprogramma bodem en ondergrond 2023

2. Inleiding/aanleiding incl. beoogd resultaat

Deze informatie heeft ten doel u de evaluatie van het Meerjarenprogramma bodem en ondergrond 2016-2022 en het Actieprogramma bodem en ondergrond 2023 (inclusief een inschatting voor de activiteiten voor de periode 2024-2030) ter kennis te brengen. Tevens informeren wij u over ons voorgenomen voorstel aan Provinciale Staten om ter dekking van de hieraan verbonden kosten aan het Actieprogramma 2023 middelen vanuit de reserve Decentralisatie-uitkering bodemsanering via de Voorjaarsnota 2023 ter beschikking te stellen. Ter informatie dient de volgende toelichting.

Op 29 september 2015 hebben wij u het informerend stuk toegestuurd (kenmerk 2015/70021) betreffende het Convenant bodem en ondergrond 2016 – 2020 en het Meerjarenprogramma bodem en ondergrond 2016 – 2020. In het Convenant bodem en ondergrond 2016-2020 hebben het Rijk (IenW) en de decentrale overheden bestuurlijke afspraken gemaakt over de inzet van Rijksbodemmiddelen voor enerzijds het afronden van de bodemsaneringsoperatie en anderzijds het duurzaam en efficiënt beheren en gebruiken van de ondergrond. De afspraken zijn voor de provincie Limburg vertaald in een Meerjarenprogramma bodem en ondergrond 2016-2020 (MJP), dat door Gedeputeerde Staten in 2015 is vastgesteld. Het MJP is door het uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet met 2 jaar verlengd (t/m 2022). Uitvoering van het MJP vond plaats middels jaarlijkse actieprogramma's, die ieder jaar door Gedeputeerde Staten zijn vastgesteld en waar Provinciale Staten jaarlijks over is geïnformeerd. Het jaarlijks benodigde budget voor de uitvoering van de actieprogramma's vond plaats door aanwending van de reserve Decentralisatie-uitkering Bodem (DUB).

Het MJP 2016-2022 is geëvalueerd en ter kennisname bijgevoegd (zie bijlage 1). De bodemsaneringsoperatie is nagenoeg afgerond. Dit betekent dat de risicolocaties, voor zover bekend, in beeld zijn en de risico's zijn gesaneerd dan wel beheerst. Daarnaast blijken de afspraken met het Rijk op het gebied van het duurzaam gebruik van de ondergrond geheel zijn behaald. Dit uit zich onder meer in een goede afstemming tussen ondergronds en bovengronds ruimtegebruik (3D-ruimtelijke ordening). Het totaal bestede budget ten behoeve van de uitvoering van het MJP, middels realisatie van de jaarlijkse actieprogramma's bedraagt circa € 8,3 miljoen euro. Op 31 december 2022 bedroeg de stand van de reserve-Decentralisatie-uitkering bodemsanering (DUB) circa: € 5,5 miljoen.

Als vervolg op het genoemde convenant zijn in december 2022 nieuwe 'Bestuurlijke Afspraken Bodem en Ondergrond 2023- 2030' vastgesteld door IenW, VNG, UvW en IPO. Met deze afspraken is de continuïteit gewaarborgd in de (duurzame) zorg voor onze bodem en ondergrond. Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Met de invoering van de Omgevingswet treedt een nieuwe fase in waarbij een verschuiving van de bodemtaken

tussen de provincie en gemeenten plaatsvindt. Ten behoeve van deze nieuwe fase wordt een Agenda bodem en ondergrond 2024 t/m 2030 opgesteld, waarbij gemaakte bestuurlijke afspraken worden vertaald naar acties.

Met de beëindiging van het MJP 2016-2022 en het opstellen van de Agenda bodem en ondergrond 2024-2030 wordt 2023 gezien als een overbruggingsjaar. Voor dit overbruggingsjaar is een Actieprogramma bodem en ondergrond 2023 opgesteld dat (wederom) gericht is op continueren / afronden van de aanpak van risicovolle bodemverontreinigingslocaties en duurzaam gebruik van de ondergrond, inclusief kennis en informatiebeheer. In bijlage 2 brengen wij u het door ons vastgestelde Actieprogramma bodem en ondergrond 2023 ter kennis. Daarin is ook opgenomen een inschatting van de activiteiten voor de periode 2024-2030.

Communicatief is vanaf 2016 op een intensievere samenwerking met gemeenten ingezet. Gezien de positieve ervaringen over en weer zal deze lijn ook in 2023 worden voortgezet. Voor wat betreft bodemsanering wordt hiermee bereikt dat gemeenten worden meegenomen in de afbouw van de provinciale opgave op dit terrein en anderzijds via het traject “warme overdracht” worden voorbereid op hun taak om onder de Omgevingswet de bevoegdheid ten aanzien van de bodem(kwaliteit) van de Provincie over te gaan nemen (de inwerkingtreding van de Omgevingswet vindt plaats per 1 januari 2024). Op het gebied van ondergrond zal met gemeenten specifiek verder worden gewerkt aan het realiseren van 3D-ruimtelijke ordening waarbij het gebruik van de boven- en ondergrond gelijktijdig en in samenhang wordt doordacht.

In hoofdstuk 4 van het Actieprogramma bodem en ondergrond 2023 worden de geraamde kosten voor 2023 aangegeven. Deze kosten kunnen worden gedekt uit de reserve Decentralisatie-uitkering bodemsanering. Een voorstel hiertoe zullen wij in de Voorjaarsnota 2023 doen aan Provinciale Staten.

3. Bevoegdheid

In 2023 (tot aan de invoering van de Omgevingswet) is de Provincie Limburg nog bevoegd gezag Wet bodembescherming (Wbb). Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat de Wbb aan de Provincie als bevoegd gezag twee kerntaken meegeeft. Enerzijds betreft dat de VTH-taak, door ons nader ingevuld in het Beleidskader Bodem, het VTH-beleidsplan en het VTH-Uitvoeringsprogramma. Anderzijds heeft de Provincie een taak als het gaat om “historische bodemverontreinigingen” (de overheid voelt zich verantwoordelijk voor die verontreinigingen waarvoor destijds nog geen wetgeving bestond; we spreken over de jaren vòòr 1987) en als het gaat om zaken waarvoor de veroorzaker/eigenaar niet (meer) kan worden aangesproken (ook wel de vangnetfunctie van de overheid genoemd). Met het oog op deze laatste taken is de beleidsuitvoering sinds 2010 gedecentraliseerd. Daarover zijn convenantsafspraken gemaakt met daarbij toekenning van een decentralisatie-uitkering. Wij hebben ter uitvoering van deze taken een MJP vastgesteld (zie paragraaf 2) en daarbij bepaald dat de activiteiten jaarlijks in een Actieprogramma bodem en ondergrond worden vastgesteld.

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Met de invoering van de Omgevingswet, komt de Wbb te vervallen, en treedt een nieuwe fase in waarbij een verschuiving van de bodemtaken tussen de provincie en gemeenten plaatsvindt. De provincie blijft na de invoering van de Omgevingswet de Provincie verantwoordelijk voor de saneringen die voor 1 januari 2024 in gang zijn gezet (zogenaamde overgangsrechtlocaties').

4. **Risico's**

Voor de uitvoering van de spoedoperatie bodemsanering heeft het Rijk destijds een Decentralisatie-uitkering bodemsanering ter beschikking gesteld aan de provincie Limburg. Op 31 december 2022 bedroeg de stand van de reserve-Decentralisatie-uitkering bodemsanering (DUB) circa: € 5,5 miljoen.

Met de spoedoperatie bodemsanering beogen de overheden tot een fundamenteel andere situatie in de bodemsector te komen. Streven is om (na de inwerkingtreding van de Omgevingswet) geen saneringen meer los van ruimtelijke ontwikkelingen uit te voeren. Door de omslag naar duurzaam en efficiënt beheer en gebruik van de bodem en ondergrond zal de bodem in toenemende mate een belangrijke bijdrage gaan leveren aan allerlei maatschappelijke opgaven. Daartoe worden verbindingen gelegd naar andere beleidsvelden (onder andere grondwater, drinkwater, ecologie, energie) zodat bodem en ondergrond maatschappelijke belangen duurzaam kunnen ondersteunen. Integrale ordening van ruimtelijke ontwikkelingen in de ondergrond (hoofdstuk 16 in de Provinciale Omgevingsvisie) is de belangrijke vervolgstap in de transitie van het bodemontwikkelingsbeleid.

Gedeputeerde Staten blijven in 2023 (tot de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024) bevoegd gezag Wbb. Dit betekent dat de (mogelijke) ontdekking van historische risicolocaties dan wel veroorzakers/eigenaren die niet meer kunnen worden aangesproken, een (financieel) risico vormen, waarvan de bedragen uiteraard nog niet zijn te bepalen. Dit onderwerp is als risicodossier onderdeel van de verplichte paragraaf "2. weerstandsvermogen en risicobeheersing" in de begroting en in de jaarrekening.

5. **Periodieke informatie/sturingsinformatie**

☐ **Via Jaarstukken en Begroting**

☐ Programmaverantwoording

6. **Relatie met Programmabegroting – financiële aspecten**

Het Actieprogramma bodem en ondergrond 2023 maakt in de Programmabegroting 2023 onderdeel uit van hoofdstuk 5 Milieu, Energie en Klimaat, onderdeel 5.1.4. Bodem en Ondergrond: duurzaam gebruik.

7. **Meegezonden bijlagen**

Evaluatie Meerjarenprogramma bodem en ondergrond 2016-2022

Actieprogramma bodem en ondergrond 2023

Bijlage 1

EVALUATIE

Meerjarenprogramma bodem en ondergrond

2016 – 2022

April 2023

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
2.	Opstellen MeerJarenProgramma (MJP) 2016-2022 en jaarlijkse Actieprogramma's	6
3.	Evaluatie van programmalijn Bodemsanering en –beheer	8
4.	Evaluatie van programmalijn Ondergrond	14
5.	Financiële borging	17
6.	Jaarlijkse verantwoording aan GS en PS	19

Bijlage:

Risicovolle bodemverontreinigingen (spoedlocaties) in Limburg, peildatum maart 2023

Samenvatting

Op 17 maart 2015 hebben bestuurders van Rijk, IPO, VNG en UvW het “*Convenant bodem en ondergrond 2016 – 2020*” ondertekend. Hierin zijn vervolgafspraken gemaakt op het in 2009 gesloten “*Convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties*” (2010-2015). Gelijktijdig is destijds het beleidsdocument duurzaam en efficiënt beheer en gebruik van bodem en ondergrond vastgesteld.

Centraal in het convenant en het beleidsdocument staan: het enerzijds afronden van de spoedsaneringsoperatie (versnelde aanpak van bodemverontreiniging) met een geleidelijke overgang naar een beheerspoor; anderzijds het ontwikkelen en toepassen van beleid en instrumentarium die gericht zijn op de verdere inrichting van een duurzaam en efficiënt beheer en gebruik van de bodem en ondergrond, mede indachtig de naderende Omgevingswet.

De afspraken in het convenant zijn voor de Provincie Limburg vertaald in een Meerjarenprogramma bodem en ondergrond 2016 – 2020 (MJP), dat door GS van Limburg in 2015 is vastgesteld. Mede als gevolg van het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, is het MJP met 2 jaar verlengd (t/m 2022).

In het MJP zijn twee programmalijnen ontwikkeld:

- programmalijn bodemsanering en –beheer
- programmalijn ondergrond

Concretisering naar de actualiteit heeft telkens in jaarlijkse door GS vastgestelde actieprogramma's plaatsgevonden.

Conclusies uit evaluatie

De doelstellingen / afspraken met het Rijk op het gebied van bodemsanering zijn vrijwel gehaald. De bodemsaneringsoperatie is in Limburg (als het gaat om risicovolle historische verontreinigingen van voor 1987) nagenoeg afgerond. Dat wil zeggen: de risicolocaties zijn voor zover bekend in beeld en de risico's zijn gesaneerd, dan wel beheerst. Majeure overheidssaneringen die uitgevoerd zijn betreffen: de locatie Straat in Roermond (2018) en Kanjel / Gelei in Meerssen (2022). Er is een omvangrijk onderzoek uitgevoerd naar resterende grondwaterverontreinigingen. Nieuwe bedreigingen zoals zeer zorgwekkende stoffen (bijvoorbeeld PFAS) vergen bijzondere aandacht. Zo is in 2020 een bodemonderzoek uitgevoerd en afgerond om een globaal beeld te krijgen van de diffuse verontreiniging aan PFAS in Limburg. Verder was het van belang om het bodeminformatiesysteem te actualiseren (informatie is aangevuld, gedigitaliseerd en gecontroleerd).

De doelstelling / afspraken met het Rijk op het gebied van ondergrond zijn geheel gehaald. Ondergrondthema's zijn in toenemende mate in het RO-proces meegewogen. Het stimuleren van 3D-ruimtelijke ordening, waarbij afstemming tussen ondergronds en bovengronds ruimtegebruik plaatsvindt, heeft vorm gekregen. 3D-ruimtelijke ordening is als één van de Limburgse principes opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg 2020. Daarnaast zijn samen met diverse gemeenten inspiratiedocumenten opgesteld die als instrumentenkoffer kunnen worden gehanteerd bij het opstellen van denkrichtingen (bijv. omgevingsvisie) en het nemen van beslissingen, die van invloed zijn op de bescherming en het gebruik van de (diensten in de) ondergrond.

De advisering op grond van de Mijnbouwwet is gecoördineerd waarbij provinciale belangen zijn ingebracht ten behoeve van een optimale 3D-ruimtelijke ordening. Met betrekking tot de BRO zijn bijdragen geleverd aan het vormgeven / implementeren van diverse registratieobjecten.

Bij de vaststelling van het MJP hebben GS bepaald dat de vanaf 2016 te ontvangen Decentralisatie-uitkering Bodemsanering (DUB) jaarlijks zal worden toegevoegd aan de gelijknamige reserve. Deze reserve is bedoeld om de kosten, verbonden aan de uitvoering van het convenant voor de periode 2016-2020, te dekken. Dit is ook bekrachtigd door Provinciale Staten. Jaarlijks betrof dit een bedrag van €1.674.897,- (exclusief incidentele aanvullingen).

Exclusief resterende budgetten uit voorgaande meerjarenprogramma's (ca. € 6 mln) is in de periode 2016-2022 van het Rijk € 8.696.310,- ontvangen en toegevoegd aan de reserve-DUB ('inkomsten'). Het totaal bestede budget ten behoeve van de uitvoering van het MJP in deze periode bedroeg € 8.342.001,- ('uitgaven'). Daarnaast zijn in de loop van de jaren diverse aanwendungen geweest op de reserve-DUB; in totaal € 838.485,-. De stand van de reserve-DUB per 31-12-2022: € 5.509.331,-

1. Inleiding

Het bodembeleid is sinds 2010 gedecentraliseerd en verkeert de laatste jaren op een scharnierpunt van transitie. Vertrekkend vanuit de wettelijke taken Wet bodembescherming hebben overheden afspraken gemaakt over een gewenste integratie van beleidsvelden: ondergrond, gebiedsgericht grondwaterbeheer en bodemsanering. Van sectoraal naar integraal. Met als hoofddoelstelling een duurzaam en efficiënt beheer en gebruik van bodem en ondergrond.

In 2009 zijn genoemde afspraken vastgelegd in het “Convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties 2010-2015”. In de looptijd 2010 – 2015 is de aandacht uitgegaan naar de inventarisatie en aanpak van verontreinigingen die een onaanvaardbaar risico vormen voor de mens, voor ecologie of voor verspreiding van de verontreiniging. Daarnaast groeide het besef dat bodem en ondergrond een steeds belangrijkere bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van maatschappelijke doelen en opgaven. Daarvoor is nodig dat we de kansen verstandig benutten. En dat noodzaakt tot een goede afstemming tussen de verschillende gebruiksvormen van de ondergrond en ook tussen ondergronds en bovengronds ruimtegebruik, waarbij de boven- en ondergrond als één geheel worden beschouwd. Dit wordt ook wel de 3-dimensionale-ordering (3D-ordering) genoemd. Op 17 maart 2015 is het “Convenant bodem en ondergrond 2016 – 2020” getekend. In de afspraken van het convenant liggen de accenten vooral op het enerzijds afronden van de spoedsaneringsoperatie met een geleidelijke overgang naar een beheerspoor; anderzijds op het ontwikkelen en toepassen van beleid en instrumentarium dat gericht is op de verdere inrichting van een duurzaam en efficiënt beheer en gebruik van de bodem en ondergrond, mede indachtig de naderende Omgevingswet.

Wat deze afspraken betekenen voor de Provincie Limburg is vertaald in dit Meerjarenprogramma (MJP) bodem en ondergrond 2016 – 2020. Mede als gevolg van het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, is het MJP met 2 jaar verlengd (t/m 2022). Concretisering naar de actualiteit heeft telkens in jaarlijkse door GS vastgestelde actieprogramma's plaatsgevonden.

Onderhavig document betreft de evaluatie van het MJP. In deze evaluatie worden de behaalde prestaties met bijbehorende kosten aangegeven over de periode 2016-2022.

2. Opstellen MeerJarenProgramma (MJP) 2016-2022 en jaarlijkse Actieprogramma's

De primaire aanleiding voor het opstellen van het MJP 2016-2022 was het sluiten van het Convenant bodem en ondergrond 2016 - 2020. Het convenant accentueerde de voortschrijdende beweging in de transitie ten opzichte van het vorige convenant (bodemontwikkelingsbeleid en aanpak speedlocaties).

Daarvoor waren enkele landelijke ontwikkelingen kaderstellend:

- In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) heeft het kabinet in 2012 aangekondigd om voor de bodem en ondergrond een aparte Structuurvisie Ondergrond op te stellen (STRONG). In het landelijke brede Programma bodem en ondergrond wilde de Rijksoverheid samen met andere overheden een samenhangend beleid ontwikkelen voor activiteiten in de ondergrond. In juni 2018 is de structuurvisie STRONG verschenen. Deze visie richt zich op duurzaam, veilig en efficiënt gebruik van bodem en ondergrond waarbij benutten en beschermen met elkaar in balans zijn. Het is een gezamenlijke visie van de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK).
- Het bodembeleid, dat een ontwikkeling doormaakte van bodemsanering naar bodembeheer, is parallel aan het wetgevingsproces van de Omgevingswet herzien en in nieuwe wet- en regelgeving vertaald. Deze nieuwe wetgeving zal deel gaan uitmaken van de Omgevingswet.

Op provinciaal niveau kunnen als kaderstellend worden genoemd:

- De Coalitieakkoorden 2015-2019 en 2019-2023, waarvan de doorvertalingen plaatsvonden in de meerjaren programmabegrotingen.
- Het POL2014 en Omgevingsvisie Limburg 2020, waarin de Limburgse ambities, opgaven, aanpak, provinciale belangen, rollen en instrumenten zijn beschreven. In samenhang met POL2014 en Omgevingsvisie Limburg 2020 zijn programmatische beleidsdocumenten, een omgevingsverordening met bijbehorende beleidsregels, en inpassingsplannen opgesteld.

De rode draad van het MJP is de afronding van de spoedsaneringsoperatie, het overgaan naar een bodembeheerspoor en het vormgeven van een duurzaam en efficiënt beheer van de bodem- en ondergrond. Gekozen is voor twee programmalijnen als uitwerking van de convenantsafspraken, te weten:

- Bodemsanering en –beheer
- Ondergrond.

Voor beide programmalijnen zijn de activiteiten zo concreet mogelijk benoemd, afgestemd op de specifieke Limburgse situatie. Het convenant gaf artikelsgewijs een aanzet. In beide programmalijnen waren in het MJP de voor de Provincie Limburg relevante acties opgenomen (de gemeenten Heerlen, Maastricht en Venlo zijn zelf bevoegd gezag Wet bodembescherming en blijven hier buiten beschouwing). Daarmee werden de (Limburgse) opgaven benoemd voor de looptijd van het convenant.

In jaarlijkse actieprogramma's (2016 t/m 2022) zijn steeds concrete, meetbare producten en/of resultaten op de programmalijn-onderdelen benoemd. De (jaarlijkse) actieprogramma's zijn ieder jaar door Gedeputeerde Staten vastgesteld. Provinciale Staten zijn steeds geïnformeerd over de Actieprogramma's.

3. Evaluatie van programmalijn Bodemsanering en –beheer

Binnen de hoofddoelstelling ‘het duurzaam en efficiënt beheren en gebruiken van de bodem en ondergrond’ levert deze programmalijn een belangrijke voorwaardelijke bijdrage als het gaat om het bodem- en watersysteem. Kernpunten hierin zijn:

- A. het afronden van de spoedsaneringsoperatie;
- B. het organiseren van gebiedsgericht beheer van grondwaterverontreinigingen;
- C. het verminderen van nazorglasten;
- D. het voorkomen van negatieve effecten van nieuwe bedreigingen;
- E. het organiseren van kennis en informatiebeheer;
- F. het voorbereiden op de Omgevingswet;
- G. het monitoren van resultaten en het leveren van landelijke inbreng.

A. Aanpak spoedlocaties

Doelstelling

Op hoofdlijnen was de doelstelling bij de aanpak van spoedlocaties (bodemverontreinigingslocaties met een risico voor mens, plant en/of dier):

- het afronden van inventarisatie van spoedlocaties met onaanvaardbare verspreidings- of ecologische risico's
- de inventarisatieresultaten vertalen naar beschikkingen Wet bodembescherming
- voorbereiden en uitvoeren saneren en beheersen van (soms onvoorziene) spoedlocaties
- inventarisatie van die bodemlocaties die in het kader van de KaderRichtlijn Water (KRW) relevant zijn
- het actief benaderen van bedrijven met spoedlocaties en het stimuleren om gebruik te maken van de Bedrijvenregeling (beschikbare subsidie I&W)
- inventarisatie van gebieden met diffuse bodemverontreiniging en zo nodig voor deze gebieden gebruiksadviezen en beleid opstellen.

Wat hebben we bereikt?

Ten behoeve van de inventarisatie van spoedlocaties zijn diverse onderzoeken uitgevoerd zoals bureaustudies, verkennende en nader bodemonderzoeken, verspreid over de gehele provincie met uitzondering van de rechtstreekse bevoegd gezag gemeenten Venlo, Heerlen en Maastricht. Daar waar nodig zijn saneringsplannen opgesteld door overheid of eigenaar ten behoeve van de uitvoering van de bodemsanering. Noodzakelijke besluitvorming (Wbb-beschikking) heeft vervolgens plaatsgevonden.

Majeure overheidssaneringslocaties zijn Straat Roermond (uitgevoerd in 2018) en Kanjel en Gelei (2022). Daarnaast worden ook een aantal locaties met grondwaterverontreinigingen gemonitord.

Een overzicht met de resterende, in uitvoerend zijnde, risicovolle bodemverontreinigingslocaties is opgenomen in bijlage 1. Dit betreffen locaties die gesaneerd worden door eigenaren/bedrijven en locaties door de overheid (Provincie Limburg).

Een inventarisatie naar KRW-relevante risicovolle bodemlocaties is uitgevoerd en geldt als basis voor het opstellen van een beleidskader grondwaterkwaliteit. Dit beleidskader zal naar verwachting in 2023 ter goedkeuring aan GS worden voorgelegd.

Ten aanzien van de Bedrijvenregeling zijn meer dan 400 bedrijven gecontacteerd over deze regeling. Enkele bedrijven hebben gebruik gemaakt van de subsidieregeling of zijn voornemens om subsidie aan te vragen ten einde de bodemsanering te kunnen uitvoeren.

Een inventarisatie is uitgevoerd van gebieden met diffuse bodemverontreiniging waar mogelijk sprake is van humane risico's. Het stroomgebied van de Geul is diffuus verontreinigd met lood (met name afkomstig van zinkwinning Wallonië). Voor dit gebied worden in samenwerking met de GGD handelingsperspectieven opgesteld en zal communicatie hierover met de omgeving plaatsvinden. Dit krijgt een vervolg in een project waar een SPUK (Specifieke Uitkering) is toegekend.

Wat heeft het gekost?

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
€ 864.989	€ 181.131	€ 2.534.198	€ 370.163	€ 288.427	€ 595.910	€ 1.391.771	€6.226.589

B. Gebiedsgericht beheer van grondwaterverontreiniging

Doelstelling

Op hoofdlijnen was de doelstelling om historische grondwaterverontreinigingen (zowel Wbb als KRW-relevant) te inventariseren en daar waar nodig gebiedsgerichte aanpak / -beheer te bepalen.

Het in 2015 afgeronde grootschalig bodemsaneringsproject Actief Bodembeheer de Kempen (ABdK) is formeel afgerond. De provincies Noord-Brabant en Limburg hebben de monitoring van het grondwatermeetnet daarbij overgenomen. Het grondwatermeetnet dient tot uiterlijk 2025 in stand gehouden te worden.

Wat hebben we bereikt?

In het Actieprogramma bodem en ondergrond 2021 is door GS vastgesteld dat uit inventarisatieresultaten geen aanleiding is gebleken voor een gebiedsgerichte aanpak van grondwaterverontreinigingen.

Met de (twee jaarlijkse) monitoring van het grondwater binnen het projectgebied ABdK is een duidelijk beeld ontstaan over de verspreiding van de verontreiniging met zware metalen. Na diverse monitoringsronden en totale evaluatie van het grondwatermeetnet, is geconcludeerd dat verdere monitoring geen extra informatie oplevert ten opzichte van de huidige kennis over de toestand van het grondwater in de Kempen.

Wat heeft het gekost?

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
€ 21.950	€ 57.908	€ 40.905	€ 49.835	€ 58.100	€ 24.200	€ 949	€ 253.847

C. Nieuwe bedreigingen

Doelstelling

Op hoofdlijnen was de doelstelling om op Limburg van toepassing zijnde nieuwe bedreigingen voor het bodem- en watersysteem in beeld te brengen en kennis te ontwikkelen ten aanzien van deze bedreigingen.

Wat hebben we bereikt?

Landelijke ontwikkelingen ten aanzien van (normering van) loodverontreiniging en nieuwe stoffen als PFAS zijn gevolgd.

In 2020 is een bodemonderzoek uitgevoerd en afgerond om een globaal beeld te krijgen van de diffuse verontreiniging aan PFAS in Limburg. Hieruit zijn geen bijzondere resultaten gebleken. Het bodemonderzoek heeft in afstemming met gemeenten plaatsgevonden. Concrete bodemonderzoekdata zijn gedeeld met alle Limburgse gemeenten zodat de gemeentelijke bodemkwaliteitskaarten daarmee konden worden geactualiseerd.

Onderzoek naar potentieel PFAS-verdachte bronlocaties zal in 2023 worden gestart en vindt plaats via een SPUK-project.

Wat heeft het gekost?

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
€ 15.730	€ 46.597	€ 9.400	€ 9.920	€ 104.186	€ 8.000	-	€ 193.833

D. Verminderen nazorglasten

Doelstelling

In het convenant is afgesproken om (te onderzoeken om) nazorglasten c.q. nazorgmaatregelen, op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze, te beëindigen of te verlagen/verminderen.

Wat hebben we bereikt?

De in het provinciale bodeminformatiesysteem voorkomende nazorg-categorieën zijn overeenkomstig landelijk aanbevolen aanpak geïnventariseerd en per locatie geconcretiseerd. Hierbij is één reeds bekende locatie naar voren gekomen waar nazorgactiviteiten ten laste van de overheid (Provincie Limburg) uitgevoerd dienen te worden. Dit betreft de afgeronde spoedlocatie met nazorg stortplaats Kruisberg te Meerssen.

De in Limburg gebleken nazorglasten (voor rekening van de overheid) zijn zeer beperkt vergeleken met andere Provincies.

Gestart is met de inventarisatie van resterende nazorglocaties die niet voor rekening zijn van de overheid. Het inventarisatietraject maakt onderdeel uit van de voorbereidingsactiviteiten op de Omgevingswet en krijgt een vervolg in 2023.

Wat heeft het gekost?

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
€ 822	-	-	-	-	-	-	€ 822

E. Voorbereiden op Omgevingswet

Doelstelling

Met de komst van de Omgevingswet (Ow) gaan taken op bodemgebied veranderen. Deze verschuiving van taken vraagt van alle decentrale overheden een actieve houding om tijdig klaar te zijn voor de uitvoering van deze nieuwe wettelijke taak. In het landelijk afgesproken bodemconvenant is in artikel 12 vastgelegd dat de convenantpartijen zorgen voor een soepele overgang in de uitvoering van de Wet bodembescherming naar de uitvoering van bodemtaken onder de Ow.

Wat hebben we bereikt?

Samen met de Limburgse overheden is een projectplan en uitvoeringsagenda 'warme overdracht en implementatie Ow-bodemtaken' opgesteld. In het projectplan is ervoor gekozen om de warme overdracht en implementatie themagericht te vertalen. De volgende thema's zijn geformuleerd: kennis en bodembeleid, bodeminformatie, bodemlocaties, kennisnetwerken, grondwater, ondergrondthema's, personeel en organisatie en financiën. Deze thema's zijn in de uitvoeringsagenda geconcretiseerd in acties.

De uitvoering van het project is in 2021 gestart, nadat in mei 2021 bestuurders hierover zijn geïnformeerd en ingestemd hebben met de uitvoering van dit project. Het samenwerkingsproject verloopt voortvarend en bevindt zich in een eindfase. Volledige afronding heeft nog niet kunnen plaatsvinden vanwege het opnieuw uitstellen van de Omgevingswet.

Wat heeft het gekost?

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
€ 5.700	€ 3.473	€ 2.091	-	€ 31.000	€ 16.387	€ 58.324	€ 116.975

F. Organiseren kennis en informatiebeheer bodemsanering en -beheer

Doelstelling

Op hoofdlijnen waren de doelstellingen om enerzijds kennis over bodem en ondergrond actief te ontwikkelen en te verspreiden via regionale netwerken (organiseren en faciliteren). Anderzijds het actualiseren van het bodeminformatiesysteem en het adequaat beheren en (digitaal) ontsluiten van de hierin opgenomen milieuhygiënische bodeminformatie.

Wat hebben we bereikt?

Op het gebied van afstemming van bodembeleid en –taken en kennisontwikkeling heeft Limburg een rijke traditie. Ambtelijk (provincie, gemeenten, Waterschap Limburg, RWS/Leefomgeving Bodem+, GGD) wordt (bodemkwaliteits)kennis al vele jaren afgestemd hetgeen een goede basis vormde/vormt om de geschetste toekomst vanuit bestaande netwerken tegemoet te treden. Elk jaar zijn regionale netwerken gefaciliteerd en georganiseerd (BBL, LWBG, diverse themabijeenkomsten met o.a. de thema's PFAS en bodemtaken Omgevingswet, regionale bodemoverleggen).

Het is noodzakelijk gebleken om het bodeminformatiesysteem te actualiseren (informatie is aangevuld, gedigitaliseerd en gecontroleerd). Het beheer is adequaat uitgevoerd en informatie is/wordt goed ontsloten. Er heeft een wisseling van het bodeminformatiesysteem plaatsgevonden (van Powerforms naar Squit ibis). Met het oog op de komst van de Omgevingswet heeft bodeminformatiebeheer een prominente plek gekregen in het project 'warme overdracht en implementatie Ow-bodemtaken'.

Wat heeft het gekost?

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
€ 386.613	€ 203.175	€ 88.407	€ 8.675	-	€ 27.600	€ 5.521	€ 719.991

G. Monitoring en landelijke inbreng

Doelstelling

De volgende doelen zijn geformuleerd:

1. Jaarlijks voor 1 april geactualiseerde planning van voorgenomen uitbetalingsmomenten van subsidie (bedrijvenregeling) opstellen en indienen bij I&M.
2. Limburgse gegevens beheren en aanleveren ten behoeve van de landelijke, periodieke monitoring van de uitvoering van het convenant.
3. Inbreng leveren voor diverse landelijke activiteiten in het kader van het landelijk uitvoeringsprogramma en de ontwikkeling van nieuw bodembeleid in relatie tot de Omgevingswet.
4. Bij het opstellen van jaarlijkse actieprogramma's monitoren of behoefte bestaat aan extra middelen voor knelpunten.

Wat hebben we bereikt?

- Ad. 1: jaarlijks is bij het Rijk de planning ingediend. Benodigde subsidie is hiermee bij het Rijk gereserveerd.
- Ad. 2: jaarlijks zijn de Limburgse gegevens verstrekt aan de landelijke uitvoeringsorganisatie van het convenant. Daarbij zijn vooral het aantal risicolocaties in relatie tot het behalen van de convenantsdoelstellingen bewaakt.
- Ad. 3: actieve bijdrage is geleverd aan landelijke activiteiten en overleggremia (o.a. IPO-BOOG, IPO-PBBS, symposium BodemBreed)
- Ad. 4: bij de jaarlijkse actieprogramma's is gebleken dat er geen behoefte bestond om extra middelen voor knelpunten aan te vragen.

Wat heeft het gekost?

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
€ 9.727	€ 4.574	€ 4.145	€ 3.358	€ 2.410	€ 5.283	€ 7.904	€ 37.401

Overig

In de programmalijn Bodemsanering en –beheer is in elk actieprogramma de post ‘overig’ opgenomen. Hierin was budget gereserveerd voor:

- onvoorziene activiteiten, jaarlijks geraamd: €20.000,-
- tot en met 2020 inzet extra personeel bij cluster VTH om versnelling aan te brengen bij het beoordelen van bodemonderzoeken, teneinde convenantsdoelstellingen te kunnen behalen: gemiddeld per jaar ca. €100.000,-
- in 2019 toezegging uit het verleden ten aanzien bijdrage gasfabrieksterrein Weert: € 180.000,-
- in 2020 afwikkeling declaratie MilieuService Zuid conform GS-besluit 8 december 2020: €85.824,-
- in 2022 diverse adviseringen GGD en verrekening subsidie bodemsanering Weert: €29.674

Wat heeft het gekost?

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
€ 144.000	€ 187.111	€ 123.577	€ 278.000	€ 183.824	-	€ 29.674	€ 946.186

4. Evaluatie van programmalijn Ondergrond

Een duurzaam en efficiënt beheer en gebruik van onze bodem en ondergrond levert een belangrijke bijdrage aan de gezondheid, het welzijn en de welvaart. De bodem en ondergrond scheppen binnen de natuurlijke grenzen van het bodem- en watersysteem mogelijkheden voor ruimtelijke gebiedsontwikkeling. Een goede afweging en afstemming tussen ondergrondse en bovengrondse activiteiten is daarbij van belang. Alleen door de kansen verstandig te benutten kunnen de diensten van het bodem- en watersysteem een cruciale bijdrage blijven leveren aan een circulaire economie.

Gezien de nog gedeeltelijk in ontwikkeling zijnde denkrichtingen ten aanzien van de ondergrond maakt deze programmalijn vooral een groei-ontwikkeling door. De vertaling van het convenant naar Limburgse activiteiten kent de volgende kernpunten:

- A. het duurzaam en efficiënt beheren en gebruiken van bodem en ondergrond;
- B. het organiseren van kennis en informatiebeheer;
- C. het monitoren van resultaten en het leveren van landelijke inbreng.

A. Duurzaam en efficiënt beheer en gebruik

Doelstelling

Doelstelling is om ten behoeve van de maatschappelijk opgaven verbindingen te leggen tussen thema's met betrekking tot de verschillende gebruiksvormen van de ondergrond en ook tussen ondergronds en bovengronds ruimtegebruik, waarbij de boven- en ondergrond als één geheel worden beschouwd (3D-ruimtelijke ordening).

Om een duurzaam en efficiënt gebruik en beheer van bodem en ondergrond te bereiken, is ingezet op de volgende activiteiten:

- 1. 3D-ruimtelijke ordening stimuleren in RO-processen;
- 2. 3D-ruimtelijke ordening stimuleren via (gebiedsgerichte) inspiratiedocumenten;
- 3. beleid geothermie en grondwaterbescherming ontwikkelen en afstemmen;
- 4. coördineren van advisering in Mijnbouwwetprocedures.

Wat hebben we bereikt?

- Ad. 1: Ondergrondsthema's zijn in toenemende mate in ruimtelijke ordeningsprocessen meegewogen. Om complementair aan en samen met Rijk en gemeenten te kunnen blijven werken aan 3D-ordening zijn de provinciale opgaven nader bepaald op basis van de omgevingsvisies (NOVI-POVI-GOVI) en onderliggende programma's. Daarmee is 3D-ruimtelijke ordening één van de Limburgse principes en als zodanig opgenomen in de Omgevingsvisie Limburg 2020.
- Ad. 2: Om de 3D-ordening te stimuleren zijn er ambtelijke pilotprojecten uitgevoerd met gemeenten Maastricht, Venlo, Sittard-Geleen, Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen. Daarbij is in beeld gebracht welke kansen en bijdragen de ondergrond kan bieden bij de aanpak van actuele maatschappelijke opgaven. De projecten hebben geresulteerd in inspiratiedocumenten ondergrond voor de genoemde gemeenten. Deze kunnen als instrumentenkoffer worden gehanteerd bij het opstellen van denkrichtingen (bijv. Omgevingsvisie) en het nemen van beslissingen, die van invloed zijn op de bescherming en het gebruik van de

ondergrond. De inspiratiedocumenten zijn ook voor anderen te raadplegen via de website van Expeditie Ruimte.

- Ad. 3: In 2017 is de beleidsnotitie geothermie in relatie tot de openbare drinkwatervoorziening door GS en PS vastgesteld en vertaald naar de Omgevingsverordening. De hoofdlijnen van de beleidsnotitie komen op het volgende neer. We bieden ruimte aan het winnen van geothermie in Limburg. Vanwege het zekerstellen van de drinkwatervoorziening is echter het winnen van geothermie in waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden verboden. Omdat de vraag naar aardwarmte vanuit de glastuinbouw in de Venloschol groot is, is geothermie toegestaan mits voldaan wordt aan een aantal aanvullende voorwaarden.
- Ad. 4: De Mijnbouwwet stelt regels aan mijnbouwactiviteiten, waaronder het opsporen en winnen van geothermie. De minister van EZK is het bevoegde gezag. In de Mijnbouwwet is bepaald dat de minister GS in de gelegenheid stelt om advies uit te brengen over een ingediende aanvraag. Advisering in Mijnbouwwetprocedures is gecoördineerd. Daarbij zijn provinciale belangen ingebracht ten behoeve van een optimale 3D-ruimtelijke ordening.

Wat heeft het gekost?

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
€ 8.720	€ 63.885	€ 31.083	€ 185.830	€ 44.854	-	-	€ 334.372

B. Organiseren kennis en informatiebeheer ondergrond

Doelstelling

Hoofddoelstelling is het actief ontwikkelen en verspreiden van kennis over bodem en ondergrond. Daarbij is het van belang om kwalitatieve en actuele ondergrondinformatie te ontwikkelen, te beheren en te ontsluiten.

De volgende activiteiten dragen daartoe bij:

1. Actief (regionale) kennisnetwerken organiseren en faciliteren;
2. Ondergrondinformatie (waaronder data) ontsluiten via provinciale website (portaal)
3. Basisregistratie ondergrond (BRO) inhoudelijk en organisatorisch voorbereiden

Wat hebben we bereikt?

- Ad. 1: Regionale kennisnetwerken (o.a. ambtelijke kerngroep Ondergrond, themabijeenkomsten) zijn georganiseerd. Hierin is kennis over de ondergrond ontwikkeld en gedeeld. Daarnaast is/wordt via de website Expeditie Ruimte kennis over de ondergrond verspreid.
- Ad. 2: Ondergrondinformatie is via Atlas Limburg ontsloten en actueel gehouden. Tevens is in samenwerking met TNO data verzameld voor het actualiseren van (hydro)geologische modellen Zuid-Limburg en van het gebied Peelhorst en Venloslenk.
- Ad. 3: Per ingevoerde tranche (4) van de BRO zijn diverse registratieobjecten geïmplementeerd. Nog niet alle data zijn aangeleverd, mede afhankelijk van stagnatie in (door)ontwikkeling van landelijke technische voorzieningen. Enkele registratieobjecten dienen nog te worden geïmplementeerd. Coördinator- en bronhouderschap is binnen de provinciale organisatie belegd.

Wat heeft het gekost?

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
€ 5.700	€ 10.664	€ 57.519	€ 69.546	-	-	-	€ 143.429

C. Monitoring en landelijke inbreng

Doelstelling

De volgende doelen zijn geformuleerd:

1. Limburgse gegevens beheren en aanleveren ten behoeve van de landelijke, periodieke monitoring van de uitvoering van het convenant.
2. Inbreng leveren voor diverse landelijke activiteiten in het kader van het landelijk uitvoeringsprogramma en de ontwikkeling van nieuw bodembeleid in relatie tot de Omgevingswet.

Wat hebben we bereikt?

- Ad. 1: Gevraagde monitoringsgegevens over de ondergrond zijn aan de landelijke uitvoeringsorganisatie van het convenant verstrekt.
- Ad. 2: Actieve bijdrage is geleverd aan landelijke activiteiten (zoals werksessies ten behoeve van de ontwikkeling van de Omgevingswet en wijziging van de Mijnbouwwet) en overleggremia (o.a. IPO-BOOG, IPO-DOG)

Wat heeft het gekost?

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
-	-	-	-	-	-	€ 810	€ 810

Overig

In de programmalijn Ondergrond is in elk actieprogramma de post 'overig' opgenomen. Hierin was budget gereserveerd voor:

- onvoorziene activiteiten, jaarlijks geraamd: €20.000,-

Wat heeft het gekost?

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
-	-	€ 122	-	-	-	€ 13	€ 135

5. Financiële borging

Op 29 september 2015 hebben GS kennis genomen van het convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020 en hebben daarbij ten behoeve van de uitvoering daarvan, het MJP Bodem en ondergrond vastgesteld.

Het Rijk heeft voor 2015 middelen toegekend om uitvoering te geven aan het convenant. GS hebben op 29 september 2015 ingestemd om de vanaf 2016 te ontvangen Decentralisatie-uitkering bodemsanering (uitkering-DUB) van het Rijk, ter dekking van kosten verbonden aan de uitvoering van het convenant, toe te voegen aan de provinciale reserve Decentralisatie-uitkering Bodem (reserve-DUB).

Volgens een door de convenantspartijen overeengekomen verdeelsleutel is voor de Provincie Limburg voor de looptijd 2016 – 2020 het volgende indicatieve budget beschikbaar gesteld (aldus artikel 11 en bijlage 1 van het convenant):

- Bodemsanering: € 7.228.473,--
- Overig convenant: € 930.813,--
- Apparaatskosten: € 3.849.531,--

Het totaal van € 12.008.816,-- is via het Rijk in 2 budgetstromen geëffectueerd:

1. Via de Algemene uitkering
2. Via de Decentralisatie-Uitkering Bodem (uitkering-DUB)

Inkomsten

De jaarlijkse uitkering-DUB (ad. 2) van €1.674.897,- is toegevoegd aan de reserve-DUB. De periode 2021 en 2022 was hierin nog niet voorzien. Voor deze jaren is respectievelijk € 297.625,- en € 0,- toegevoegd. Daarnaast heeft in 2016 nog een extra Rijksbijdrage plaatsgevonden van € 24.200,-. Daarmee was het totaal te besteden budget uit de reserve-DUB € 8.696.310,- exclusief resterende budgetten uit voorgaande meerjarenprogramma's (ca. € 6 mln).

Uitgaven

In de jaarlijkse door GS vastgestelde actieprogramma's zijn de activiteiten en daarbij behorende uitgaven verantwoord. Het jaarlijks benodigde budget voor de uitvoering van de actieprogramma's werd door aanwending van de reserve-DUB beschikbaar gesteld. In onderstaand overzicht is de daadwerkelijke realisatie per jaargang weergegeven. Het totaal bestede budget ten behoeve van de uitvoering van het MJP 2016-2022 bedraagt € 8.342.001,- ('uitgaven'). Naast realisaties uit de jaarlijkse actieprogramma's is door de jaren heen de reserve-DUB meermaals aangewend, na instemming van GS/PS voor activiteiten buiten het MJP om zoals opruiming drugsafval, programma stikstof en modelleringen; in totaal € 838.485,-.

Jaar	Ontvangen	Bestedingen	
		Realisatie incl correcties	Aanwendingen
2016	€ 1.674.897 + € 24.200	- €1.069.618	
2017	€ 1.674.897	- € 682.995	
2018	€ 1.674.897	- € 2.837.346	
2019	€ 1.674.897	- € 896.874	
2020	€ 1.674.897	- € 708.155	- € 510.000
2021	€ 297.625	- € 658.599	- € 176.485
2022		- € 1.488.814	- € 152.000
		- € 8.342.401	- € 838.485
TOTAAL	€ 8.696.310	- € 9.180.886	

De stand van de reserve-DUB per 31-12-2022 bedraagt: € 5.509.331,-. Dit restant is met name het gevolg van toevoegingen uit het verleden van restanten van voorgaande MJP's (2006-2010 en 2010-2015), circa € 6 mln.

6. Jaarlijkse verantwoording aan GS en PS

Tijdens de looptijd van dit meerjarenprogramma zijn via de jaarlijkse actieprogramma's de voortgang van de opgaven, zoals in dit meerjarenprogramma benoemd, verantwoord. Deze jaarlijkse actieprogramma's, telkens vastgesteld door GS, waren daarmee momenten van terugblik en vooruitblik van dit MJP.

Elk jaar is bij de Jaarrekening verantwoording afgelegd aan Provinciale Staten in relatie tot het toegekende budget.

BIJLAGE 1: Risicovolle bodemverontreinigingen (speedlocaties) in Limburg, peildatum maart 2023

Locatiecode	Locatiennaam	Adres	Plaatsnaam	Humaan risico beheerst	Verspreidingsrisico beheerst	Ecologisch risico beheerst
LI188300004	Stationstraat 23 (Tip Top)	Stationstraat 23	Geleen	Ja, dmv saneren	Ja, dmv saneren en/of monitoren	N.v.t.
LI098800005	Wilhelminastraat ongenummerd (Artola)(nieuwe licode LI098800238)	Wilhelminastraat	Weert	N.v.t.	Ja, sanering in voorbereiding. Start sanering uiterlijk 2026	N.v.t.
LI098400303	D'n Herk 1 (Stationsweg 46)	D'n Herk 1	Venray	N.v.t.	Ja, sanering in voorbereiding. Start sanering voorzien in 2023	N.v.t.
LI098800672	Prinses Marijkestraat 35A	Prinses Marijkestraat 35A	Stramproy	Ja, geen risico's na aanvullend onderzoek	Ja, sanering in voorbereiding. Start sanering uiterlijk 2025	N.v.t.
LI188300046	Mijnweg 1 (Chemelot-DSM-terrein)	Mijnweg 1	Geleen	N.v.t.	Ja, dmv saneren en/of monitoren	N.v.t.
LI188300307	Tudderenderweg 305 (oostzijde)	Tudderenderweg 305	Sittard	Ja, dmv saneren	N.v.t.	N.v.t.
LI188300310	Nusterweg 66 / Rijksweg Noord (Philips)	Nusterweg 66	Sittard	N.v.t.	Ja, dmv saneren en/of monitoren	N.v.t.
LI188300323	Rijksweg Noord 99	Rijksweg Noord 99	Sittard	N.v.t.	Ja, dmv saneren en/of monitoren	N.v.t.
LI188301115	Rijksweg Centrum 73-73A	Rijksweg Centrum 73-73A	Geleen	N.v.t.	Ja, dmv saneren en/of monitoren	N.v.t.
LI193700002	Sint Antoniusstraat 15 (Edelchemie)	Sint Antoniusstraat 15	Heel	N.v.t.	Ja, dmv saneren en/of monitoren	N.v.t.
LI097700043	Meers 29-33	Meers 29-33	Thorn	N.v.t.	Ja, sanering in voorbereiding. Start sanering uiterlijk 2023	N.v.t.
LI098800145	Industrieweg 35, 29-36, Hoverveld (Electrocoat)	Industrieweg 35	Stramproy	N.v.t.	Ja, dmv saneren en/of monitoren	N.v.t.
LI098800018	Straevenweg 3-5	Straevenweg 3-5	Weert	N.v.t.	Ja, dmv saneren en/of monitoren	N.v.t.
LI098800189	Parallelweg 168 (Projecta)	Parallelweg 168	Weert	N.v.t.	Ja, dmv saneren en/of monitoren	N.v.t.
LI098801494	Oranjeplein 221-225	Oranjeplein 221-225	Weert	N.v.t.	Ja, sanering in voorbereiding. Start sanering uiterlijk 2023	N.v.t.
LI094600064	Sint Rochusstraat 6	Sint Rochusstraat 6	Nederweert	N.v.t.	Ja, dmv saneren en/of monitoren	N.v.t.
LI093300033	Brouwersstraat 19- 26	Brouwersstraat 19-26	Maasbracht	N.v.t.	Ja, dmv saneren en/of monitoren	N.v.t.

Locatiecode	Locatiennaam	Adres	Plaatsnaam	Humaan risico beheerst	Verspreidingsrisico beheerst	Ecologisch risico beheerst
LI098801500	Markt 1	Markt 1	Weert	N.v.t.	Ja, dmv saneren en/of monitoren	N.v.t.
LI098400101	Maasheseweg 83-87 (Inalfa-terrein)	Maasheseweg 83-87	Venray	N.v.t.	Ja, dmv saneren en/of monitoren	N.v.t.
LI150700341	Losweg 6 Horst a/d Maas	Losweg 6	Horst a/d Maas	N.v.t.	Ja, sanering in voorbereiding. Start sanering uiterlijk 2023	N.v.t.
LI093800013	De Dellen (militair terrein)	Bodemsweg	Meerssen	N.v.t.	N.v.t.	Ja, sanering in voorbereiding. Start sanering uiterlijk 2026
LI098800010	Moeselpeelweg 8	Moeselpeelweg 8	Weert	N.v.t.	N.v.t.	Ja, dmv saneren
LI098100002	Sneeuwberglaan 3-7	Sneeuwberglaan 3-7	Vaals	N.v.t.	Ja, geen risico's na aanvullend onderzoek	N.v.t.

Bijlage 2

Actieprogramma bodem en ondergrond

2023

April 2023

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Inkadering Actieprogramma bodem en ondergrond 2023	3
3.	Toelichting op activiteiten en benodigde budgetten	4
A	Bodemsanering	4
B	Ondergrond	7
C	Organiseren kennis en informatiebeheer ondergrond	10
4.	Financiële borging	12

1. Inleiding

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Met de invoering van de Omgevingswet treedt een nieuwe fase in waarbij een verschuiving van de bodemtaken tussen de provincie en gemeenten plaatsvindt. Zoals in de Programmabegroting 2023 reeds is opgenomen, zal ten behoeve van deze nieuwe fase een Agenda bodem en ondergrond 2024-2030 worden opgesteld. In deze agenda zullen de in december 2022 gemaakte 'Bestuurlijke Afspraken Bodem en Ondergrond 2023-2030' (vastgesteld door IenW, VNG, UvW en IPO) worden vertaald naar acties. Deze agenda wordt in het najaar van 2023 opgesteld en aan GS voorgelegd.

Voor het jaar 2023 zal nog gewerkt worden conform voorgaande jaren, met een Actieprogramma Bodem en Ondergrond.

2. Inkadering Actieprogramma bodem en ondergrond 2023

Met de beëindiging van het MJP 2016-2022 en het voorbereiden van de Agenda bodem en ondergrond 2024-2030 wordt 2023 gezien als een overbruggingsjaar. Voor dit overbruggingsjaar is een Actieprogramma bodem en ondergrond 2023 opgesteld dat (wederom) gericht is op continueren / afronden van de aanpak van risicovolle bodemverontreinigingslocaties en duurzaam gebruik van de ondergrond, inclusief kennis en informatiebeheer.

De activiteiten in dit overbruggingsjaar zijn als volgt onder te verdelen:

- A. Bodemsanering
 - A1: Continueren en afronden van aanpak van risicovolle bodemverontreinigingslocaties en inventarisatie PFAS-bronlocaties
 - A2: Voorbereiden op de Omgevingswet: continueren en afronden project 'warme overdracht en implementatie Ow-bodemtaken'
- B. Ondergrond
 - B1: Opstellen Agenda bodem en ondergrond 2024-2030
 - B2: Inbreng leveren in de verdere uitwerking van de Kamerbrief Water en Bodem sturend
 - B3: Inbreng leveren in landelijke activiteiten in het kader van beleidsontwikkeling bodem en ondergrond
 - B4: Regisseren van het uitvoeringsprogramma Mijnbouwschade
 - B5: Coördineren van advisering in Mijnbouwwetprocedures
 - B6: Continueren van inzet voor duurzaam gebruik van de Limburgse ondergrond
- C. Organiseren kennis en informatiebeheer ondergrond
 - C1: Organiseren van en deelnemen aan kennisnetwerken bodem en ondergrond
 - C2: Basisregistratie voor de ondergrond (BRO) inhoudelijk en organisatorisch voortzetten
 - C3: Ondergrondinformatie (waaronder data) ontsluiten via provinciale website

3. Toelichting op activiteiten en benodigde budgetten

A Bodemsanering

A1 Continueren en afronden van aanpak van risicovolle bodemverontreinigingslocaties en inventarisatie PFAS-bronlocaties

Activiteit en beoogd resultaat

Aanpak spoedlocaties

In 2023 staan binnen dit onderdeel enerzijds de afronding van bodemsaneringen centraal en anderzijds het beheersen van langlopende saneringslocaties (met name grondwaterverontreinigingslocaties).

Daar waar de overheid volgens de Wet bodembescherming als vangnet dient te fungeren (indien veroorzaker, eigenaar of anderszins niet kan worden aangesproken) zullen de noodzakelijke onderzoeks- en saneringsstappen door de Provincie gezet worden.

Per 1-1-2023 resten nog 23 risicolocaties. Hiervan worden 18 locaties door derden uitgevoerd. De overige 5 locaties worden door de overheid (Provincie Limburg) gesaneerd of beheerst:

Locatiecode	Locatienaam	Gemeente
LI188300004	Stationstraat 23 (Tip Top)	Sittard-Geleen
LI188301115	Rijksweg Centrum 73-73A	Sittard-Geleen
LI098800005 LI098800238	Wilhelminastraat ongenummerd (Artola)	Weert
LI094600064	Sint Rochusstraat 6	Nederweert
LI098801500	Markt 1	Weert

Naast bovenstaande risicovolle bodemverontreinigingslocaties vindt in 2023 de aanbesteding van het project 'afvoer grond Straat Roermond' plaats. Voor de reeds ontgraven verontreinigde grond van deze saneringslocatie is nog geen geschikte afzetlocatie gevonden. De verontreinigde grond blijkt vanwege de uitzonderlijke combinatie aan verontreinigingen (PCB's, zware metalen en asbest), niet in Nederland gereinigd of gestort te kunnen worden. De intentie is om in 2023 via de lopende aanbesteding te starten met de afvoer van de verontreinigde grond. We schatten in dat de verwerkingskosten van verontreinigde grond aanzienlijk zal drukken op de bestedingen in 2023 (afhankelijk van uitkomsten van de lopende aanbesteding). GS zullen in 2023 apart geïnformeerd worden over de voortgang van dit project.

Bedrijvenregeling

In 2023 zullen de reeds ingezette trajecten ten aanzien van de Bedrijvenregeling bodemsanering worden voortgezet. Daarbij worden bedrijven begeleid en op een onafhankelijke wijze geïnformeerd en geadviseerd om te komen tot een subsidieaanvraag bij de provincie.

Inventarisatie PFAS-bronlocaties

In Nederland zijn we de laatste jaren geconfronteerd met PFAS. Het gebruik van PFAS als hulpstof in diverse toepassingen heeft geleid tot bodemverontreinigingen: bronlocaties en diffuse bodemverontreinigingen. De bronlocaties kunnen onaanvaardbare risico's opleveren voor volksgezondheid en onze leefomgeving. Een inventarisatie van PFAS verdachte locaties is dan ook noodzakelijk, die Provincie Limburg vanuit haar rol als bevoegd gezag voor de Wet bodembescherming (excl. gemeenten Heerlen, Maastricht en Venlo) wilt uitvoeren.

In 2023 vindt de aanbesteding plaats en wordt uitvoering gegeven voor het inzichtelijk maken van locaties waarbij een verdenking bestaat voor een PFAS gerelateerde bodemverontreiniging, zijnde puntbronnen. In dit overzicht zal een differentiatie aangebracht worden tussen verdachte locaties en verdachte locaties waar een risico (bijvoorbeeld humaan risico of een bedreiging voor een kwetsbare object) meer dan aannemelijk is.

Benodigd budget

Ten aanzien van de aanpak van de risicovolle bodemverontreinigingslocatie die door de overheid worden gesaneerd/beheerst, worden de volgende bedragen voor 2023 en een inschatting voor 2024-2030 en na 2030 geraamd:

Locatiecode	Locatiennaam	Gemeente	2023	2024-2030	Na 2030
LI188300004	Stationstraat 23 (Tip Top)	Sittard-Geleen	€ 35.000,-	€ 15.000,-	
LI188301115	Rijksweg Centrum 73-73A	Sittard-Geleen	€ 5.500,-	€ 15.000,-	
LI097100041	Grondwatermonitoring storten Stein	Stein		€ 36.000,-	€ 9.000,-
LI090700024	Looiseweg (achter 20) (vml stortplaats)	Gennep	€ 3.000,-	€ 7.000,-	
LI093800004	Trentelenweg Meerssen (Kruisberg)	Meerssen	€ 20.000,-	€ 100.000,-	€ 10.000,-
LI095700017	Straat Roermond	Roermond	nrb		
LI098800005 LI098800238	Wilhelminastraat ongenummerd (Artola)	Weert		€ 90.000,-	€ 10.000,-
LI094600064	Sint Rochusstraat 6	Nederweert		€ 12.000,-	
LI098801500	Markt 1	Weert		€ 10.000,-	
Nazorg: extra (finale) luchtmeting diverse locaties Extra verkennend bodemonderzoek (1 locatie)			€ 25.000,-		
TOTAAL			€ 88.500,-	€ 285.000,-	€ 29.000,-

Ten aanzien van de uitvoering (begeleiding/advisering) van de Bedrijvenregeling bodemsaneringen wordt voor 2023 een bedrag geraamd van: **€ 40.000,-**

Totaal voor 2023 geraamd voor de uitvoering van onderdeel 2.1: **€ 128.500,-**

Ten aanzien van de inventarisatie PFAS-bronlocaties is door het Rijk budget toegekend en vastgelegd via een SPUK (Specifieke Uitkering). De financiering van dit project maakt geen onderdeel uit van onderhavig Actieprogramma bodem en ondergrond 2023. Verantwoording over de besteding van specifieke uitkeringen verloopt via de landelijke verantwoordingsmethode SiSa.

A2 Voorbereiden op de Omgevingswet: continueren en afronden project ‘warme overdracht en implementatie Ow-bodemtaken’

Activiteit en beoogd resultaat

Samen met de Limburgse overheden is een projectplan en uitvoeringsagenda ‘warme overdracht en implementatie Ow-bodemtaken’ opgesteld als gevolg van de verschuiving van taken en verantwoordelijkheden onder de Omgevingswet. In het projectplan is ervoor gekozen om de warme overdracht en implementatie themagericht te vertalen. De volgende thema's zijn geformuleerd: kennis en bodembeleid, (overdracht van) bodeminformatie, bodemlocaties, kennisnetwerken, grondwater, ondergrondthema's, personeel en organisatie en financiën. Deze thema's zijn in de uitvoeringsagenda geconcretiseerd in acties.

De uitvoering van het project is in 2021 gestart, nadat in mei 2021 bestuurders hierover zijn geïnformeerd en hebben ingestemd met de uitvoering van dit project. Het samenwerkingsproject verloopt voortvarend en bevindt zich in een eindfase. Volledige afronding heeft nog niet kunnen plaatsvinden vanwege het opnieuw uitstellen van de Omgevingswet.

Voor grondwatersaneringen en beïnvloeding van de grondwaterkwaliteit door bodemverontreinigingen, anders dan onder de Wet bodembescherming, ontbreekt een kader in de Omgevingswet. Daarom is een belangrijke actie uit de uitvoeringsagenda het ontwikkelen van een beleidskader Grondwaterkwaliteit onder de Omgevingswet. Met dit beleidskader beschrijven we onze doelen en bevoegdheden ten aanzien van de grondwaterkwaliteit in relatie tot bodemverontreiniging en hoe we deze doelen willen bereiken. Het maken van afspraken tussen gemeenten, provincie en waterschap staan hierin centraal.

In 2023 zal naar verwachting het beleidskader ter goedkeuring aan GS worden voorgelegd.

Benodigd budget

Voor de uitvoering van het project ‘warme overdracht en implementatie Ow-bodemtaken’ is budget benodigd voor het organiseren van netwerk- en kennisbijeenkomsten alsmede voor activiteiten gerelateerd aan de feitelijke overdracht van bodeminformatie. Voor 2023 wordt een bedrag geraamd van **€ 20.000,-**

Voor het (verder) ontwikkelen van het beleidskader Grondwaterkwaliteit wordt een budget geraamd van **€ 35.000,-**

B Ondergrond

B1 Opstellen Agenda bodem en ondergrond 2024-2030

Activiteit en beoogd resultaat

Zoals ook aangegeven in de Programmabegroting 2023 stellen we een Agenda bodem en ondergrond op voor de periode 2024 t/m 2030. Dit doen we om invulling te geven aan de bestuurlijke afspraken bodem en ondergrond 2023 t/m 2030 die in december 2022 zijn gemaakt tussen IenW, VNG, IPO en UvW. In de agenda zullen de bestuurlijke afspraken worden vertaald naar acties, gericht op de verdere ontwikkeling van duurzaam gebruik van de ondergrond met het oog op de maatschappelijke opgaven. Als onderdeel hiervan worden hierin ook de beleidsopgaven uit de Europese bodemstrategie 2030, en de daarin aangekondigde bodemgezondheidswet (verwacht in 2023), de Nationale programma's 'Bodem en ondergrond' (in 2023 naar verwachting gereed) en 'Water en bodem sturend', alsmede de Kamerbrief Water en Bodem sturend (zie onder B2) nader uitgewerkt tot acties.

Benodigd budget

Nog niet van toepassing in 2023.

Ten behoeve van de uitvoering van de Agenda bodem en ondergrond 2024-2030, wordt ingeschat dat ca. € 500.000,- nodig is. Eind 2023 zal een nadere uitwerking over de inhoud van deze agenda en het benodigde budget ten behoeve van de uitvoering worden opgesteld.

B2 Inbreng leveren in de verdere uitwerking van de Kamerbrief Water en Bodem sturend

Activiteit en beoogd resultaat

Door de minister van I&W is op 25 november 2022 de brief: 'Water en Bodem sturend' naar de Kamer gestuurd. Kern van de brief is dat ten behoeve van een veilige omgeving, een gezonde bodem en voldoende en schoon water meer rekening moet worden gehouden met de basis van water en bodem bij de inrichting van ons land en dus de provincie. In de brief zijn diverse structurerende keuzes gemaakt. Veel van deze keuzes zijn randvoorwaarden waarmee de provincie samen met alle betrokken partijen een gebiedsgerichte aanpak kan opstellen. Dit is maatwerk, want er zijn grote verschillen tussen de gebieden in Limburg.

Vanuit het Rijk (en in de doorvertaling naar de provincies) lopen er 26 programma's die allemaal in meerdere of mindere mate een ruimtelijk effect kennen. In het kader van het programma Novex wordt de 'ruimtelijke puzzel' gelegd tussen al de kaartlagen (van deze programma's). Voor al die programma's en gebiedsprocessen is het belangrijk dat de uitgangspunten / (basis)principes van 'water en bodem sturend' in beeld worden gebracht en daarmee als sturend kader worden ingebracht.

Water en bodem sturend maken bij de inrichting van onze provincie is een omslag in ons denken en doen en daarom een stevige opgave. De keuzes die daarin gemaakt worden, hebben voordelen op de korte en de lange termijn. Hierin is samenwerking met alle betrokkenen, intern en extern, van essentieel belang.

Benodigd budget

Nog niet van toepassing

B3 Inbreng leveren aan landelijke activiteiten in het kader van beleidsontwikkeling bodem en ondergrond

Activiteit en beoogd resultaat

De Provincie levert actief ambtelijke inbreng aan landelijke activiteiten en producten, zodat het belang van Limburg geborgd is. Te denken valt aan de ontwikkeling van beleidsproducten en instrumentarium (zoals de interbestuurlijke Samenwerkingsagenda bodem en ondergrond (onderdeel van de bestuurlijke afspraken bodem en ondergrond 2023 t/m 2030), het nationale Programma Bodem en Ondergrond en aanpassing van wet- en regelgeving op het gebied van bodem en ondergrond).

Benodigd budget

Nog niet van toepassing

B4 Regisseren van het uitvoeringsprogramma Mijnbouwschade

Activiteit en beoogd resultaat

Als gevolg van de vroegere steenkoolwinning in Zuid-Limburg kunnen na-ijlende effecten optreden. De minister van EZK heeft eerder onderzoek laten uitvoeren naar deze effecten. In 2016 zijn bestuurlijke afspraken gemaakt tussen de minister van EZK en de regio (Provincie Limburg en de 10 voormalige mijnbouwgemeenten) over de te nemen (beheers)maatregelen. Deze worden uitgevoerd onder regie van de Provincie en de kosten komen ten laste van EZK.

De Provincie initieert en leidt deze processen in goede banen en onderhoudt hierbij contacten met zowel het Rijk, de 10 voormalige mijnbouwgemeenten als andere stakeholders zoals kennispartners. De Provincie Limburg heeft hierin een regiefunctie en onderzoekt in 2023 of het in 2019 opgerichte Informatiecentrum Nazorg Steenkoolwinning verder kan worden doorontwikkeld tot een expertisecentrum.

Voor situaties waar sprake is van mijnbouwschade aan particuliere woningen en panden van micro-MKB, wordt door het Rijk een schadevergoedingsregeling voorbereid. Deze regeling zal naar verwachting in de tweede helft van 2023 worden opengesteld.

De regio (Provincie Limburg en de 10 voormalige mijnbouwgemeenten) vindt het belangrijk om haar burgers en andere belanghebbenden hierover in te lichten en bereidt een communicatieplan voor dat bij de instelling van de schadevergoedingsregeling van kracht zal gaan.

In december 2023 wordt de voortgang toegelicht van het meerjarig uitvoeringsprogramma aan onze partners (waaronder het ministerie van EZK en de 10 voormalige mijnbouwgemeenten).

Benodigd budget

De financiering van het meerjarig uitvoeringsprogramma Mijnbouwschade komt ten laste van het Rijk en maakt geen onderdeel uit van de reserve-DUB maar van de reserve-DU effect steenkoolwinning.

B5 Coördineren van advisering in Mijnbouwwetprocedures

Activiteit en beoogd resultaat

De Mijnbouwwet stelt regels aan mijnbouwactiviteiten, waaronder het opsporen en winnen van aardwarmte. De minister van EZK is het bevoegde gezag. In de Mijnbouwwet is bepaald dat de minister GS in de gelegenheid stelt om advies uit te brengen over een ingediende aanvraag.

Deze advisering zal worden gecoördineerd; provinciale belangen zullen worden ingebracht ten behoeve van een optimale 3D-ruimtelijke ordening.

Benodigd budget

Niet van toepassing

B6 Continueren van inzet voor duurzaam gebruik van de Limburgse ondergrond

Activiteit en beoogd resultaat

In de Omgevingsvisie Limburg is als provinciaal belang opgenomen dat de ondergrond duurzaam inzetbaar blijft, ook voor toekomstige generaties. Daarnaast is als Limburgs principe opgenomen dat we zorgvuldig omgaan met onze ruimte en voorraden; boven- én ondergronds.

Daarvoor is het van belang om de 'derde dimensie' van de ruimtelijke ordening als volwaardige factor in al onze (eigen) activiteiten/projecten mee te (gaan) nemen. Telkens is de vraag: welke bijdrage kan de ondergrond bieden aan maatschappelijke opgaven/funcities (waarbij benutten en beschermen in balans zijn)?

We blijven inzetten om bij ruimtelijke ontwikkelingen ondergrond en bovengrond met elkaar te verbinden. Dit doen we door in het begin van het planvormingsproces mee te denken en kansen van de ondergrond (ten behoeve van de maatschappelijke opgaven) in beeld te brengen.

Tevens willen we actief samenwerken op het gebied van ondergrondaspecten in relatie tot de nationale, provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies.

Benodigd budget

Niet van toepassing

C Organiseren kennis en informatiebeheer ondergrond

C1 Organiseren van en deelnemen aan kennisnetwerken bodem en ondergrond

Activiteit en beoogd resultaat

Limburg heeft op het gebied van afstemming van bodem- en ondergrondbeleid en -taken een rijke traditie. Ambtelijk wordt ondergrond- en bodemkwaliteitskennis al vele jaren gedeeld en gezamenlijk beleid ontwikkeld. De bestaande netwerken vormen een goede basis om invulling te geven aan de realisatie van de maatschappelijke opgaven en bij te dragen aan het bereiken van een duurzaam en efficiënt gebruik en beheer van bodem en ondergrond. Limburgse overheden werken, samen met het Rijk, aan de verdere uitwerking van de Kamerbrief Water en Bodem sturend (zie onder B2).

Daarom zullen ook in 2023 regionale kennisnetwerken worden georganiseerd en gefaciliteerd.

Ook de interprovinciale ontwikkeling van kennis en beleid zal worden gecontinueerd. De ontwikkelingen in het werkveld maken provinciale samenwerking en kennisuitwisseling essentieel. Zowel op inhoud als beleidsmatig werken provincies samen in IPO-BOOG en de onderliggende werkgroepen.

Benodigd budget

Voor het organiseren en faciliteren van (regionale) kennisnetwerken en deelname aan landelijke netwerken/bijeenkomsten wordt een budget geraamd van **€ 25.000,-**

C2 Basisregistratie voor de ondergrond (BRO) inhoudelijk en organisatorisch voortzetten

Activiteit en beoogd resultaat

De Basisregistratie Ondergrond (BRO) is een centrale registratie met publieke gegevens over de Nederlandse ondergrond. Overheden leggen voor dezelfde objecten dezelfde, betrouwbare, algemene gegevens vast. Vanuit één centrale digitale plek, de landelijke voorziening, kunnen gebruikers gegevens opvragen voor informatie over bodem en ondergrond. Op de datasets kunnen ook rekenprogramma's en modellen uitgevoerd worden.

Bestuursorganen, waaronder Provincie Limburg, zijn verplicht om bodem- en ondergrondgegevens aan te leveren, ondergrondgegevens te gebruiken en onjuiste gegevens terug te melden aan de bronhouder.

Diverse registratieobjecten zijn in tranches reeds geïmplementeerd. In 2023 vindt verdere implementatie plaats. Het inrichten van (interne) werkprocessen is daar een belangrijk onderdeel van.

Benodigd budget

Voor de implementatie en de daarbij behorende inhoudelijke en organisatorische voorbereiding en de coördinerende rol, wordt vooralsnog een budget geraamd van **€ 5.000,-**.

C3 Ondergrondinformatie (waaronder data) ontsluiten via provinciale website

Activiteit en beoogd resultaat

Op de Provinciale website zal ondergrondinformatie via de Atlas Limburg actueel worden gehouden. Denk daarbij aan informatie over geothermie, bodemverontreiniging, WKO-systemen, boringsvrije zones, grondwaterlichamen, enz.

Benodigd budget

Niet van toepassing

4. Financiële borging

Doeluitkering bodemsanering

Aan onderhavig Actieprogramma bodem en ondergrond 2023 zijn meerdere actieprogramma's vooraf gegaan. Deze actieprogramma's (2016 tot en met 2022) maakten onderdeel uit van het door GS en PS vastgestelde Meerjarenprogramma 2016-2022 (MJP). De uitvoering van de actieprogramma's werd gefinancierd uit de reserve Decentralisatie-uitkering Bodem (reserve-DUB) en ieder jaar aan GS verantwoord (en via de jaarrekening aan PS).

Bij afronding van het MJP 2016-2022 is de stand reserve-DUB 31/12/2022 (fcl 212135):

€ 5.509.331,-

Geraamd budget Actieprogramma bodem en ondergrond 2023: € 233.500,-
(zie bijlage A), exclusief kosten afvoer grond Straat Roermond

Reeds begroot: via aanwending reserve DUB 2023

- Ondergrondmodellering (fcl 69516)	€ 25.000,-
- Opruiming drugsafval (fcl 69517)	€ 20.000,-
- Natuur (fcl 69549)	<u>+ € 147.664,-</u>

Subtotaal te dekken uit restant reserve-DUB in 2023: € 426.164,-

Reeds begroot: via aanwending reserve DUB 2024

- Fasering wegvak N270 (fcl 69540) € 200.000,-

Totaal te dekken uit restant reserve-DUB € 626.164,-

Geprognostiseerde eindstand van reserve op 31-12-2023: € 4.883.167,-
(exclusief kosten afvoer grond Straat Roermond)

Bijlage A

Naam project / activiteit Actieprogramma bodem en ondergrond 2023		Geraamd budget
A1	Continueren en afronden van aanpak van risicovolle bodemverontreinigingslocaties en inventarisatie PFAS-bronlocaties	€88.500 ⁽¹⁾ €40.000
A2	Vorbereiden op de Omgevingswet: continueren en afronden project 'warme overdracht en implementatie Ow-bodemtaken'	€ 20.000 € 35.000
B1	Opstellen Agenda bodem en ondergrond 2024 tot en met 2030	n.v.t.
B2	Inbreng leveren in de verdere uitwerking van de Kamerbrief Water en Bodem sturend	n.v.t.
B3	Inbreng leveren aan landelijke activiteiten in het kader van beleidsontwikkeling bodem en ondergrond	n.v.t.
B4	Regisseren van het uitvoeringsprogramma Mijnbouwschade	n.v.t.
B5	Coördineren van advisering Mijnbouwwetprocedures	n.v.t.
B6	Continueren van inzet voor duurzaam gebruik van de Limburgse ondergrond	n.v.t.
C1	Organiseren van en deelnemen aan kennisnetwerken bodem en ondergrond	€ 25.000
C2	Basisregistratie voor de ondergrond (BRO) inhoudelijk en organisatorisch voortzetten	€ 5.000
C3	Ondergrondinformatie (waaronder) data ontsluiten via provinciale website	n.v.t.
Onvoorzien		€ 20.000
TOTAAL geraamde kosten Actieprogramma 2023 (exclusief reeds begrote toepassingen en ramingen 2024-2030)		€ 233.500

⁽¹⁾Exclusief kosten project Straat Roermond (lopende aanbesteding)